

of the information science community. The author is grateful to the referees for their helpful comments.

Received 12 October 2000; accepted 12 December 2000

Correspondence: Dr J. M. S. P. Monteiro, Faculty of Sciences, University of Coimbra, 3004-516 Coimbra, Portugal.

E-mail: jmspm@ua.pt

ISSN 0022-019X/01/5601-0102\$15.00 © 2001 Taylor & Francis Ltd.

DOI: 10.1080/0022019011005971333

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

Library of Congress Classification: Z66.D53

HENRY FIELDING

Tom Jones

CILT 1

İletişim Yayınları, Dünya Klasikleri, 1990 (1 baskı)
© 1990 İletişim Yayıncılık A. Ş.

Tom Jones

© Önsöz: Linda Bree, "Henry Fielding's Life", *The Cambridge Companion to Henry Fielding*, Cambridge University Press, 2007, s. 3-16.

© Sonsöz: Nicholas Hudson, "Tom Jones", *The Cambridge Companion to Henry Fielding*, Cambridge University Press, 2007.

İletişim Yayınları 112 • İletişim Klasikleri 1

ISBN-13: 978-975-05-1826-3 • ISBN-13: 978-975-05-1825-6 (Tk. No.)

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Emrah Serdan, Güneş Akkor

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ William Hogarth, "Önce", 1731

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ayla Karadağ

BASKI ve CILT Sena Ofset • SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

HENRY FIELDING

Tom Jones

Bir Yetimin Öyküsü

CİLT 1

Tom Jones

ÇEVİREN *Mina Urgan*

ÇEVİRENİN VE LINDA BREE'NİN ÖNSÖZLERİ,
NICHOLAS HUDSON'UN SONSÖZÜYLE

HENRY FIELDING 22 Nisan 1707'de Somerset'te Sharpham Park'ta dünyaya geldi. Babası Edmund soylu bir ailenin mensubu ve subaydı; para harcamaya düşküdü. Çocukluğunda özel dersler aldıktan sonra eğitimini Eton'da tamamladı; 1728-29 yılları arasında Hollanda'da Leiden Üniversitesi'nde okudu. 1728 yılında Londra'ya geldi ve ilk edebi eserlerini yayımladı: biri taşlamalı bir şiir olan *The Masquerade* (Maskeli Balo), diğeri de *Love in Several Masques* (Birkaç Maske ile Aşk) adlı bir komedi oyunuydu. Ertesi yıl Royal Theatre'ın başına geçti ve uzun bir dizi komedi yanında deneysel ve siyasi oyunlar kaleme aldı; *Pasquin* (1736) ve Sir Robert Walpole'le ve hükümetle alay eden *The Historical Register for the Year 1736* (1736 Yılına Ait Tarihi Kayıtlar, 1737) bunlardan bazılarıdır. Bu oyun Walpole'un Ruhsatlama Yasası'nı geçirmesine ve Fielding'in oyun yazarlığına bırakmasına yol açtı. Bu olaydan sonra Fielding hukuk okudu ve 1740 yılında avukatlığa başladı. Fielding, 1734 yılında *Tom Jones* romanındaki Sophia Western, son romanı *Amelia*'nın ise (1751) baş kahramanı için örnek olarak kullanacağı Charlotte Cradock ile evlendi; bu evlilikten beş çocuğu oldu ama Henrietta isimli kızı dışında hepsini kaybetti (kızı da genç yaşta öldü). 1747 yılında, eşini kaybettikten üç yıl sonra hizmetçisi Mary Daniel ile evlendi; bu evliliğinden olan beş çocuğunun da üçünü kaybetti. Fielding, 1741 yılında Samuel Richardson'ın *Pamela* romanının bir parodisi olan *Shamela* ile roman yazarlığına başladı: Roman, Richardson'ın kitabında erdemli hizmetçi kızın ev sahibiyile evlenmesiyle dalga geçiyordu. Ertesi yıl *Joseph Andrews*'u yayımladı: Renkli karakterleri ve yolculuk temasıyla bu kitap başyapıtı *Tom Jones*'un bir habercisiydi. Bir yandan avukatlık mesleğini sürdüren Fielding, 1748 yılında sulh hâkimliğine getirildi. Üvey kardeşi John ile birlikte İngiltere'nin ilk polis teşkilatı sayılan Bow Street Runners'ı kurdu, yazdığı makaleler ve diğereylemleriyle Londra'daki artan suç sorununu ele aldı. *The Champion* (1739-1740), *The True Patriot* (1745-1746) ve *The Covent Garden Journal* (1752) gibi bazı kısa ömürlü siyasi dergiler yayımladı. 1743 yılında o zamana kadarki eserlerini topladığı *Miscellanies*'i (Diğere Yazılar) yayımladı. 1750'lerde sağlık durumu iyice kötüleşen Fielding, gut ve astımına iyi geleceği düşüncesiyle Portekiz'e seyahat etti. İki ay sonra Lizbon'da acılar içinde hayatını kaybetti. Lizbon'daki İngiliz Mezarlığı'na gömülmüdü. Son eseri *The Journal of a Voyage to Lisbon* (Lizbon Seyahati Günlüğü) ölümlünden sonra yayımlandı. Fielding, 19. yüzyılda ünlü yazar Walter Scott tarafından "İngiliz romanının babası" olarak taçlandırıldı.

Orijinal metnin düzenlenmesi sırasında, "kitap" olarak verilen ayrımlar, bu edisyonda Mîna Urgan'ın terçihine sadık kalınarak "kısım" olarak adlandırılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER	7
KRONOLOJİ	17
ÖNSÖZ	
HENRY FIELDING'İN HAYATI / LINDA BREE	31
ÇEVİRENİN ÖNSÖZÜ / MÎNA URGAN	49

Tom Jones

<i>Birinci Kısım</i>	67
<i>İkinci Kısım</i>	107
<i>Üçüncü Kısım</i>	143
<i>Dördüncü Kısım</i>	175
<i>Beşinci Kısım</i>	231
<i>Altıncı Kısım</i>	289
<i>Yedinci Kısım</i>	343

Sekizinci Kısım 413

Dokuzuncu Kısım 495

SONSÖZ

TOM JONES / NICHOLAS HUDSON 529

THE
HISTORY
OF
TOM JONES,
A
FOUNDLING.

In SIX VOLUMES.

By HENRY FIELDING, Esq;

— *Mores hominum multorum vidit.* —

LONDON:

Printed for A. MILLAR, over-against
Catharine-street in the Strand.

MDCCLXIX.

- George du Maurier'in 1891 tarihli *Punch* dergisi için yaptığı *Tom Jones* karikatürü:
Üç Saatlik Gelin
Balayına Çıkarken;
"Edwin, hayatım!
Bak, *Tom Jones* satılıyor.
Babam evlenene kadar okumamamı tembihlemişti!
O gün geldi işte... nihayet! Alsana bana, Edwin, bir tanem."
- *Tom Jones*'un 1749 tarihli ilk baskısının iç kapağı.

**George Cruikshank'ın
Tom Jones için
yaptığı çizimler:**

- Squire Western'in Tom Jones'a öfkesi (sol sayfada).
- Squire Western, Upton'da Jones'u yakalar (sol üstte).
- Partridge'in çingenelerle sürtüşmesi (sağ üstte).
- Kilise bahçesinde büyük muharebe (altta).

Birinci Kısım

**SOKAKTA BULUNAN ÇOCUĞUN DOĞUMU KONUSUNDA,
ÖYKÜNÜN BAŞLANGICINDA OKUYUCUYA VERİLMESİ
ZORUNLU YA DA UYGUN OLAN BİLGİ.**

BÖLÜM 1

Kitaba giriş ya da şölenin yemek listesi.

Bir yazar, özel bir şölen ya da fakir fukaraya yardım için yemek veren bir adam değil, ücretini ödeyen herkesin girebildiği bir yerde listedeki yemekleri sunan bir adam saymalı kendini. Özel şölen verenin istediği yiyecekleri sunduğu herkesçe bilinir. Bu yiyecekler, konukları istediklerinden bambaşka olsa da, hiç hoşlarına gitmesede, şölene çağrılanlar hiçbir şey söyleyemezler; tam tersine, terbiyeleri, önlerine konulan her şeyi beğenmiş gibi yapıp övmelerini gerektirir. Oysa para karşılığı yemek verenin durumu bunun tam tersidir. Ücret ödeyenler, hoşlandıkları yiyecekler ne denli ender ya da acayip olursa olsun, ille canlarının istediğini yemekte direnirler; yediklerinden hoşlanmazlarsa da, bağırıp çağırırlar, küfrederler, kıyametleri koparırlar.

İşte bu yüzden, dürüst ve iyi niyetli aşevi sahipleri, müşterilerini bu çeşit hayal kırıklıklarına uğrutup kızdırmamak için, içeri girer girmez herkesin inceleyebileceği bir yemek listesi sağlamayı âdet edinmişlerdir. Yiyebileceklerini böylece öğrenen müşteriler, ya orada kalıp kendilerine sunulanı afiyetle yerler ya da beğenilerine daha uygun başka bir yemek aramaya giderler.

Bize akıl ya da bilgelik verecek her insandan bunları ödünç almayı hor görmediğimiz için, bu dürüst aşevi sahiplerinden de akıl almayı hor görmedik. Onun için, tüm şölenimizin bir genel listesini buraya eklemekle yetinmeyeceğiz; bu kısımda ve bundan sonraki kısımlarda sunulacak yemeklerin özel listesini de vereceğiz.

Bu şölen için aldığımız erzak, insan doğasından başka bir şey değildir. Ancak bir tek erzağın adını verdiğim için, midesine çok da düşkün olsa, akli başında okuyucumun şaşacağını, hır çıkaracağını ya da kızacağını sanmıyorum. Yemek konusunda bilgili Bristol muhtarının birçok deneyler sayesinde öğrendiği gibi, kabuğunun alt ve üstünden başka birçok yenilecek yerler vardır kaplumbağada. Bir tek genel adla sözünü ettiğimiz insan doğasında da öyle değişik yanlar vardır ki, bilgili bir okuyucu, bir yazar böylesine geniş bir konuyu tüketinceye değin, bir aşçının dünyanın her çeşit etini ve sebzesini pişirmeye vakit bulacağını bilir.

Beğenilerinde ayrıca titiz olanlar, bu yemeği sıradan bulup fazla bayağı diye, bize karşı çıkarlar belki; çünkü kitapçıların raflarını dolduran bunca öykünün, romanın, tiyatro oyununun, şiirin, insandan başka bir konusu var mı? Ama midesine düşkün olanların, aynı ad altında en aşağılık yerlerde de satılıyor diye, en güzel yemekleri bile sıradan ve bayağı bulmaları, hor görmeleri gerekir o zaman. Oysa, gerçek Bayonne jambonunu ya da Bolonya sucuğunu dükkânlarda bulmak ne denli güçse, gerçek insan doğasını da yazarlarda bulmak o denli güçtür.

Aynı benzetmeyi sürdürerek, tüm sorunun yazarın yemek pişirmekteki ustalığına bağlı olduğunu söyleyebiliriz; çünkü Mr. Pope'un dediği gibi:

“Gerçekten ince söz, doğal olanın süslenip güzelleştirilmesidir; Sık sık düşünülenin ilk kez böylesine kusursuz söylenmesidir.”

Etinin bir parçası bir dükün sofrasında yenildiği için onur duyan bir hayvan, başka bir parçası yüzünden belki de onursuz bir duruma düşer; darağacında ipe çekilmişçesine, kentten en bayağı camekânında gözler önüne serilir. Her ikisi de aynı sığına ya da aynı danayı yediklerine göre, soylu bir kişiyle bir hamalın yemekleri arasındaki fark, eğer tuzlanmasında, biberlenmesinde, süslenmesinde, sunulduğunda değilse, nesindedir öyleyse? İyi pişmiş bir

yemek en mızımız iştahı kıskırtıp çoşturur; kötü pişmiş bir yemek ise, en canlı, en azgın iştahı körletip yok eder.

Kafa şölenlerinin güzelliği de tıpkı böyledir: Konudan fazla, yazarın bu konuyu nasıl pişirip kotardığına bağlıdır. Bu kitabımızda, kendi çağımızın, belki de Heliogabalus çağının en usta aşçısının en yüce ilkesini iyice uyguladığımızı gören okuyucu, kim bilir ne kadar sevinecektir. Güzel yemeklere tutkun tüm kibarların bildikleri gibi, bu büyük adam, aç konuklarının önüne basit yemekler koymakla işe başlar; sonra, mideleri küçüldükçe, salçaların ve baharatın en nefisini sunardı onlara. Biz de aynı tutumu benimseyerek, okuyucumuzun azgın iştahına, insan doğasını, önce kırlık bölgelerde belirdiği gibi, sıradan ve basit biçimiyle göstereceğiz; sonra da Fransız ve İtalyan yapaylığının ve ahlâksızlığının, sarayların ve kentlerin sağladığı salçalar ve baharatla süsleyeceğiz insan doğasını. Böylece, biraz önce sözünü ettiğimiz büyük adam, konuklarını boyuna yedirdiği gibi, bizim de okuyucumuzda bu kitabı boyuna okumak isteğini uyandıracamızdan hiç kuşukumuz yok.

Bu kadarını bildirdikten sonra, yemek listemizi beğenenleri yemeklerinden daha fazla yoksun etmeyeceğiz, onları eğlendirmek için öykümüzün ilk tabağını hemen sunacağız.

BÖLÜM 2

Squire Allworthy'nin kısa bir betimlemesiyle kız kardeşi Miss Bridget Allworthy üstüne daha ayrıntılı bilgi.

Son zamanlarda, bu ülkenin batısında, herkesin Somersetshire dediği yerde, Allworthy adında bir bay yaşıyordu; hâlâ da yaşamaktadır belki. Hem doğanın, hem de talihin gözdesi diyebiliriz bu baya; çünkü doğayla talih, onu mutlu kılmak, onu zengin etmek için bir yarışa girmişlerdi sanki. Bu yarışmada doğanın üstün çıktığı sanılabilir; çünkü doğa, sayısız armağanlar sunmuştu Mr. Allworthy'ye. Oysa talihin, ancak bir tek armağanı sunmaya gücü yetiyordu. Gelgelelim talih bunu verirken öylesine cömert davranmıştı ki, bu tek armağanın değeri, doğanın bu baya bağışladığı çeşitli erinçlerden üstün-

dü kimine göre: Doğa, güzel bir biçim, sağlıklı bir beden, sağlam bir akıl, iyiliksever bir yürek vermişti Squire Allworthy'ye; talih ise, miras yoluyla, ülkenin en geniş topraklarından birini bağışlamıştı ona.

Gençliğinde, pek değerli ve güzel bir kadınla evlenmişti bu bay. Ondan üç çocuğu olmuş, üçü de küçük yaşta ölmüştü. Öykümüz başlamadan aşağı yukarı beş yıl önce, sevgili eşini toprağa vermek acısına da uğramıştı. Squire Allworthy bu büyük acıya, akli başında, sağlıklı bir adam gibi göğüs germiştir ama, bu konuda ikide birde biraz acayip sözler söylediğini de gizleyecek değiliz. Örneğin kendini hâlâ evli saydığını, ergeç kendinin de gideceği bir yolculuğa eşinin biraz daha önce çıktığını, onunla bir daha ayrılmamak üzere bir yerde buluşacağından en küçük bir kuşkusu olmadığını söylerdi zaman zaman. Bu duyguları yüzünden, kimi komşuları sağduyusunu, kimi komşuları dinsel inançlarını, kimi komşuları da içtenliğini eleştirirlerdi.

Squire Allworthy, çok sevdiği biricik kız kardeşiyle beraber, çoğu zaman köyde yaşıyordu şimdi. Bu bayan, otuzunu geçmişti artık; ve kötü niyetli kişilere bakılırsa, "evde kalmış kız" deyimini yersiz değildir bu yaşa varanlar için. Miss Bridget Allworthy, güzelliğinden çok, iyi yanları yüzünden beğenilen kadınlar türündendi. Öteki kadınlar, "pek iyi bir kadıncağız" derler böylelerine. Tanıdıklarınız arasında bu kadar bayan da pek yoktur. Eğer güzelliği bir üstünlük sayıyorsak, Miss Bridget, bu üstünlükten yoksun oluşuna üzölmek şöyle dursun, hor bile görürdü böylesi bir üstünlüğü. Kimi yanlış davranışlara belki de güzelliği yüzünden sürüklenen şu ya da bu bayan kadar alımlı olmadığı için de sık sık şükrederdi Tanrısına. Miss Bridget Allworthy, haklı olarak, hem kendine, hem de başkalarına karşı kurulmuş bir tuzak sayardı bir kadının bedenlen çekici oluşunu. Bununla birlikte, kendi davranışlarını öylesine ölçülüydü ki, kendini öyle titizce koruyordu ki, Miss Bridget'i görenler, kadınlara karşı kurulan tüm tuzaklardan çekindiğini sanabilirdi onun. Okuyucu bunun nedenini belki açıklayamaz ama, ben şuna dikkat ettim ki, kendilerini böyle titizlikle koruyan kadınlar, tıpkı ulusal muhafız alayları gibi, en küçük bir tehlike yokken en hızla görev başına koşmağa hazır olanlardır. Oysa kadınlara özğü bu korunma gücü, tüm erkeklerin peşinden koş-

tukları, uğruna iç çektikleri, öldükleri, elde etmek için çeşit çeşit tuzaklar kurdukları o güzel kadınları korkakça ve alçakça savunmasız bırakıverir de; erkeklerin ürkek bir saygıyla tâ uzaklardan seyrettikleri (bana kalırsa, başarı umudu olmadığı için) hiçbir zaman üstüne saldırmadıkları daha erdemli kadınları, hiçbir zaman savunmasız bırakmaz.

Okuyucu, birlikte biraz daha yol almadan önce, sana şunu bildirmeliyim: Bu öykü boyunca, uygun bulduğum her fırsatta, koldan uzaklaşmak niyetindeyim. Bu fırsatları saptamak işinde ise, zavallı herhangi bir eleştirmenden çok daha yetkili sayıyorum kendimi. Sırası gelmişken, tüm eleştirmenlerin kendi işlerine güçlerine bakmalarını, kendileriyle hiç ilgisi olmayan işlere ya da kitaplara burunlarını sokmamalarını isteyeceğim; çünkü onlarda yargılama yetkisi olduğunu kanıtlayan belgeleri görmedikçe, boyun eğmeyeceğim yargılarına.

BÖLÜM 3

Evine dönüşünde Mr. Allworthy'nin başına gelen garip bir olay. Mrs. Deborah Wilkins'in dürüst davranışı ve piçler konusunda yerli yerinde bazı eleştiriler.

Bundan önceki bölümde, Mr. Allworthy'nin büyük bir miras yediğini, iyi yürekli olduğunu ve çoluğu çocuğu olmadığını bildirdim okuyucuma. Böylece, hiç kuşku yok ki, birçokları şu sonuca varacaklar: Mr. Allworthy dürüst bir insan olarak yaşadı, hiç kimseye bir kuruş borcu olmadı, başkasının malına göz dikmedi, rahat bir ev düzeni kurdu, sofrasında konu komşuya candanlıkla ikramlarda bulundu, sofrasından artanları fakir fukaraya yani çalışmaktan dilenmeyi yeğleyenlere vererek iyilik yaptı, çok zengin olarak öldü ve bir hastahane yapılması için para bağışladı.

Mr. Allworthy'nin, bu sözünü ettiğimiz şeylerden çoğunu yaptığı doğrudur; ama bu kadarla yetinseydi, bırakırdım onu hastahane kapısının üstündeki o güzel taşta kendi övgüsünü kazdırsın. Bizim öykümüz, bunlardan çok daha olağanüstü olayları ele alacak.

Öyle olmasaydı, bu kadar kalın bir kitap yazmakla, vaktimi boşuna harcamış sayılırdım ben. Siz ise, akli başında dostum, bu kitabı okuyacağımıza, bazı şakacı yazarların alay edercesine “İngiltere Tarihi” adını verdikleri yapıtın birkaç sayfasını yararlanarak ve öğrenerek, okurdunuz.

Mr. Allworthy, ne olduğunu bilmediğim çok önemli bir iş yüzünden dört aydır Londra’da bulunuyordu. Yıllardan beri bir aydan fazla ayrılmadığı evinden bu kadar uzun süre uzak kalması, bu işin önemini yeterince gösteriyordu bana kalırsa. Mr. Allworthy, akşam çok geç vakit evine döndü, kız kardeşiyle sofraya oturup kısa süren bir yemekten sonra, yorgun argın odasına çekildi. Orada diz çöktü, birkaç dakika dua etti. Şimdiye dek, ne olursa olsun, hiçbir zaman bozmamıştı bu alışkanlığını. Yatmak için örtüleri kaldırıncaya, çok şaşırıldı: Kaba ketenden bezlere sarılı bir bebek, tatlı ve derin bir uykuya dalmıştı çarşafın üstünde. Bu manzara karşısında hayretten dona kaldı Mr. Allworthy. Ama yüreğinin iyiliği her zaman ağır bastığı için, çok geçmeden zavallı küçüğe acımaya başladı. Zili çaldı, yaşlı hizmetçinin hemen odasına gelmesini istedi. Uyuyan bebeklerde her zaman görülen o tertemiz güzelliğin canlı renklerini seyrederken öylesine dalmıştı ki, yaşlı kadın odasına girince, sırtında gecelik olduğunu bile unutmuştu. Oysa hizmetçi, giyinebilecek kadar vakit bırakmıştı efendisine; çünkü acele çağrıldığı halde, efendisine belki inme indiği ya da herhangi başka ağır bir hastalığa uğrayıp belki can çekiştiği halde, Mr. Allworthy’ye saygı duyduğundan ve rabitalı olduğundan ötürü, saçına başına çekidüzen vermek için aynanın karşısında nice dakikalar harcamıştı hizmetçi.

Kendisi böylesine görgülü bir insanın, başkalarının en küçük bir görgüsüzlüğüne fena halde bozulmasına şaşmamalı hiç. Hizmetçi kapıyı açıp, elinde bir mum, yatağın yanında gecelikte duran efendisini görür görmez, müthiş bir korkuyla geri çekildi. Mr. Allworthy giyinmemiş olduğunu anımsayıp, sırtına bir şey geçirip Mrs. Deborah Wilkins’in edepli gözlerini rencide edemeyecek duruma gelinceye değin kapının önünde beklemesini söyleyerek onun korkularına bir son vermeseydi, belki de bayılacaktı kadıncamız. Çünkü Mrs. Deborah Wilkins, elli iki yaşına bastığı halde, tüm ömrü boyunca ceketsiz bir erkek görmediğine yeminler ederdi. Hiçbir şeyi

ciddiye almayan alaycı kişiler, onun bu korkusuyla da alay ederler belki; ama benim ağırbaşlı okuyucum, gecenin ilerlemiş saatini, yaktan çağrıldığını ve efendisinin gecelikli kılığını göz önünde tutarsa; Mrs. Deborah Wilkins'in davranışını çok yerinde bulup alkışlar. Ne var ki, Mrs. Deborah yaşındaki tazelerin böylesine edep-
li olmaları, okuyucumuzun hayranlığını biraz azaltabilir belki de.

Mrs. Deborah, odaya gene girip, küçük çocuğun nasıl bulunduğunu öğrenince, efendisinden bile fazla afalladı. Duyduğu büyük dehşeti sesiyle de haliyle de açığa vurarak, "Ah, efendim! Na yapacağımız şimdi?" diye feryat etmekten kendini alamadı. Buna karşılık Mr. Allworthy, o gece çocuğa bakılmasını, sabahleyin bir dadı bulunması için gereken emirleri vereceğini söyledi.

Mrs. Deborah, "Peki efendim," dedi, "aşifte annesinin tutuklanması için de gereken emirleri vereceğinizi umarım. Buralarda oturan biridir herhalde. Onun Bridewell'e kapatılmasını, dövülmesini görmek isterdim. Böylesine kötü aşifteler ne denli ağır cezalara çarptırılrsa yeridir. Kabahati sizin üstünüze atmakla gösterdiği yüz-süzlükten anlıyorum ki, bu onun ilk marifeti değil."

"Mr. Allworthy, kabahati benim üstüme atmak mı?" dedi. "Böyle bir niyeti olduğunu sanmam. Çocuğa bakılması için bu yola başvurdu herhalde. Daha kötü bir çâreye başvurmadiğı için de memnunum doğrusu."

Deborah "Bundan daha kötü ne olabilir ki?" diye bastı feryadı. "Bu ahlâksız orospular, günahlarını namuslu adamların kapılarına bırakmaktan daha kötü ne yapabilirler ki! Siz suçsuz olduğunuzu biliyorsunuz ama, dünya alem ayıplayabilir sizi. Peydahlamadıkları çocukların babası sanılmıştır nice dürüst adamlar. Eğer çocuğa bakarsanız, herkes daha kolayca inanır bu iftiraya. Zaten belediyenin bakması gereken bir piçe ne diye siz bakacakmışsınız? Namuslu bir insanın çocuğu olsaydı, ben de bakardım. Ama hepimiz gibi Tanrı'nın kulu saymadığım, dünyaya biçimsiz gelen bu yaratıklara el sürmek işime gelmez benim. Aman! Nasıl da leş gibi kokuyor! Bir Hristiyan kokamaz böyle. Yüzüm tutsa da size salık verebilsem, bu piçi bir sepete koyup kilise bakıcısının kapısına gönderin, orada bırakın derdim. Bu gece hava güzel. Biraz yağmur ve rüzgar var sadece. Eğer bunu iyice sarıp sarmalayıp sıcak bir sepete ko-

yarsak, sabahleyin biri onu buluncaya değin yüzde elli yaşar. Eğer ölürse, ona iyi baktığımız için, görevimizi yerine getirmiş oluruz gene de. Zaten bu çeşit yaratıkların büyüyüp anaları gibi olacaklarına, günah işlemeyen ölmeleri daha hayırlıdır belki de; çünkü kötülükten başka bir şey beklenemez bu piçlerden.”

Mr. Allworthy bu söylevi dikkatle dinleseydi, kızacaktı belki de; ama şu sırada parmağını çocuğun eline uzatmıştı ve yavrucak, bu parmağı hafif hafif sıkarak, ondan yardım diliyordu sanki. Mrs. Deborah on kat daha güzel de konuşsa, bu küçük el kadar etkileyemezdi Mr. Allworthy'yi. Çocuğu kendi yatağına almasını kesinlikle emretti Mrs. Deborah'ya; çocuk uyanınca ona biberon vermesi ve gerekeni yapması için genç bir hizmetçi çağırmasını, sabahleyin erkenden bebeğe çamaşır ve giysi sağlamlamasını ve uyanır uyanmaz kendi odasına getirilmesini istedi.

Mrs. Wilkins akli başında bir kadındı; ev düzeninde kendisine çok güzel bir mevki bağışlayan efendisine de saygısı vardı. Bundan ötürü, ahlâk kaygılarını bir yana koyup, Mr. Allworthy'nin kesin emirlerine boyun eğdi. Nikâhdışı oluşundan tiksindiğini belli etmeden kolunun altına sıkıştırdı bebeği; tatlı bir yavru olduğunu açıkladıktan sonra, kendi odasına doğru yöneldi.

Mr. Allworthy, iyilik yapmayı özleyen bir yüreğin iyice doyduktan sonra keyfini sürdürdüğü o tatlı uykulara daldı. Bol bol yenilen lezzetli bir yemeğin sağladığı uykudan belki de daha tatlıdır bu uykular. İnsanı hangi iklimin böylesine güzel uyuttuğunu bilseydim, okuyucuma daha ayrıntılı anlatırdım bunları.

BÖLÜM 4

Bir betimleme yüzünden okuyucunun başı tehlikeye girer; okuyucunun bu tehlikeden kurtuluşu; ve Miss Bridget Allworthy'nin büyük hoş görüsü.

Gotik mimari, Mr. Allworthy'nin evinden daha soylu bir yapı yaratamazdı. İnsanda dehşet uyandıran ve en kusursuz Yunan mimarisinin güzelliğine taş çıkartan bir görkem vardı bu evde. Evin dış görünüşü ne denli saygıdeğerse, içi de o denli rahattı.